نگاه

رشد پول ۵برابر رشد تولید

هادی حق‌شناس . نماینده مجلس هفتم

● بازار پول مهم‌ترین بازار در میان چهار بازار اقتصادی است. در واقع بازار پول کارآمدی سه بازار کار، سرمایه و کالا را تضمین می‌کند. اگر بخواهیم این سه بازار به حداکثر بهره‌وری برسند باید بسترسازی مناسبی در بازار پول فراهم شود. اصولا بخش عمده‌ای از رشد اقتصادی کشور به واسطه بازار پول محقق می‌شود بنابراین سازوکار این بازار بسیار مهم است. در ایران به دلیل اینکه حجم پول متناسب با تولید افزایش نمی‌یابد، تورم همواره دورقمی است. برای نمونه رشد نقدینگی کشور سالانه بیش از ۲۰ درصد است در حالی که تولید در بلندمدت چهاردرصد رشد کرده است. یعنی رشد پول در کشور پنج برابر رشد تولید است در نتیجه اگر این حجم از پول درست هدایت نشود، نه تنها به حال اقتصاد مفید نیست بلکه این اتفاق آثار مخربی بر سایر شاخص‌ها خواهد گذاشت. نمونه آن، نرخ تورم دورقمی است که گریبان اقتصاد ایران را می‌گیرد.اصلی‌ترین دلیل هم این است که بازار پول بیش از اندازه متورم شده و بانک‌ها و موسسات پولی و مالی پول‌ها را نه تنها به سوی تولید هدایت نکرده‌اند بلکه صرف فعالیت‌هایی شده که بیشترین سود را هم عاید آنها کرده است گهگاه هم شنیده می‌شود که بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری این پول‌ها را صرف منافع خود کرده‌اند. در واقع چیزی که اصلا برای بانک‌ها مهم نیست، تولید ناخالص ملی و رشد آن است. با تشکیل دولت‌های رفاه در اروپا در دهه ۸۰، همه به این نتیجه رسیدند که هرچه دولت‌ها کمتر دخالت کنند وضعیت اقتصادی کشورها بهتر خواهد شد. در واقع دولت باید نقش نظارتی در اقتصاد داشته باشد و از هرگونه دخالت در آن خودداری کند. حالا وقتی پول در دست نهادهای شبه‌دولتی باشد یعنی بنگاه‌هایی که کاملا خصوصی نیستند، طبیعی است که شبهه دخالت دولت در این نهادها شکل بگیرد. همین نکته هم کافی است تا بازار پول به سوی ناکارآمدی هدایت شود و گمانه دولتی بودن این نهادها بر سر زبان‌ها بیفتد. در اقتصاد ایران استعداد زیادی برای فرار سرمایه‌ها به بازارهای سودده چون ارز، سکه، مسکن و سرمایه وجود دارد که بخش اعظم آن هم به دلیل وجود نقدینگی مازاد است. بنابراین بیش از هر زمان دیگری نیاز به کنترل نقدینگی احساس می‌شود. بازار پول هم باید کاملا خصوصی شود و دولت از ورود به این بازار خودداری کند مگر اینکه سیاستگذاری‌ها برای رسیدن به اهداف کلان تدوین شوند.

امید به بازار سهام برگشت

ایجاد حباب در بازار سرمایه دور از انتظار نیست

گروه اقتصادی- سایه فتحی: توقف نمادهای لید بازار و ابلاغ دستورالعمل خرید اعتباری اوراق بهادار به کارگزاری‌ها در هفته گذشته باعث شد تا ترمز دماسنج بازار سهام کشیده شود و سهامداران تالار شیشه‌ای شاهد ریزش‌های سنگین پس از یک دوره رشد فزاینده باشند اما در روزهای پایانی این هفته با اعلام خبر بازگشایی نمادهای متوقف‌شده ورق برگشت و بازهم امیدواری‌ها برای خیز شاخص بورس برای ثبت رکوردهای جدید در بازار سهام سایه افکند.

روز گذشته درحالی شاخص بورس با ۲۳۸ واحد تغییر در کانال ۳۷ هزار واحدی به روند رشد خود ادامه داد که اعلام خبر بازگشایی نمادهای لیدر بازار با رفع توقف نماد معاملاتی صندوق بازنشستگی و ارایه گزارش عملکرد پالایشگاه بندرعباس دلیل اصلی این رشد را رقم زدند. به هر شکل با اعلام این اخبار و نوید سازمان بورس برای بازگشایی پنج نماد دیگر از بزرگان بازار سرمایه؛ پالایشگاه‌های بندرعباس و تبریز، پتروشیمی‌های شیراز و کرمانشاه و ذوب‌آهن اصفهان طی روزهای اخیر اغلب فعالان بازار را به بهبود وضعیت در روزهای آینده امیدوار کرد.

از طرفی حرف و حدیث‌ها درخصوص دو اقدام اخیر سازمان بورس برای کشیدن ترمز بازار سرمایه و ایجاد وقفه در روند رشد شاخص بورس درحالی است که برخی کارشناسان و فعالان بازار سرمایه این اقدامات را مثبت در جهت جلوگیری ایجاد حباب و عدم شکل‌گیری معاملات کاذب و تشدید سفته‌بازی با هجوم نقدینگی در اثر از رونق افتادن بازار ارز عنوان می‌کنند در مقابل برخی دیگر این اقدامات را نامطلوب ارزیابی کرده اندکه ممکن است باعث رکود بازار و تضییع حقوق سرمایه‌گذاران شود.

نگرانی از ایجاد حباب

شاهین شایان‌آرانی، کارشناس بازار سرمایه در این‌باره به شرق می‌گوید: وقتی از طریق کارگزاری‌ها تسهیلات یا اعتبارات به شکل نامحدود ارایه می‌شود به‌طور طبیعی حجم تقاضا افزایش می‌یابد اما اگر این اعتبارات محدود شود و سرمایه‌گذار نتواند بیشتر از سرمایه خود تقاضا داشته باشد، این امر بر روند معاملات تاثیر می‌گذارد و ممکن است با کاهش تقاضا سبب رکود بازار شود.

عکس: شرق/مهدی حسنی

نمودار شاخص کل

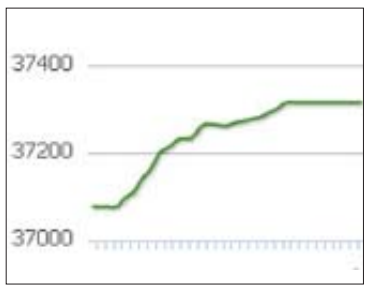

او با تاکید بر اینکه سازمان بورس با هدف کنترل نقدینگی و مهار تورم از ابزار دستورالعمل خرید اعتباری به عنوان ترمز در بازار سرمایه استفاده کرده است، تصریح می‌کند: در حال حاضر به دلیل تورم بالا و رشد نقدینگی در بازار سرمایه سازمان بورس سعی دارد با به کارگیری ابزارهای مربوطه باعث کنترل نقدینگی و جلوگیری از تشکیل حباب قیمتی شود. این کارشناس بازار سرمایه معتقد است: تصمیم سازمان بورس با محدود کردن خرید اعتباری اوراق به‌نظر منطقی است. به هر شکل وقتی رشد فزاینده در بازار رخ می‌دهد باید از ابزارها در جهت کنترل بازار استفاده کرد تا مانع ورود هجوم نقدینگی سرگردان به یکباره در بازار سهام شد. آرانی تاکید می‌کند: درحال حاضر این نگرانی وجود دارد

نباید با توقف نماد ترمز بازار را کشید

آرانی درباره توقف نمادهای لیدر بازار در ۱۰ روز گذشته که گفته می‌شود سازمان بورس برای کنترل بازار از این توقف نمادها نیز به عنوان ترمز بازار استفاده کرده است، می‌گوید: به نظر نمی‌رسد سازمان بورس نمادی را متوقف کند تا از این طریق نقدینگی را کنترل کند یا مانع تشکیل حباب شود. توقف نماد مکانیسمی قانونی در اختیار سازمان بورس است که در هر دوره رونق و رکود بازار قابل انجام است.

او می‌افزاید: درحال حاضر برخی شرکت‌ها اطلاعات شفافی به دلیل نوسانات ارزی و تورم اعلام نکرده‌اند به همین جهت سازمان بورس هم با مشاهده افزایش نامعقول رشد سهام شرکتی اقدام به توقف نماد آن شرکت‌ها کرده است. درحال حاضر هم شاهدیم با اعلام EPS و اطلاعات جدید نمادهای بسته‌شده در حال بازگشایی هستند.

این کارشناس بازار سرمایه درباره شایبه‌های مطرح در حرکت حبابی شاخص بورس تاکید می‌کند: با توجه به روند بازار سرمایه در چند ماه گذشته معتقدم حباب در بازار شکل نگرفته وشکل منطقی رشد اخیر و تعدیلات مثبت با توجه به مسایل اقتصادی چون تشدید تورم و رشد قیمت‌ها در اثر نوسانات ارزی بوده است. او می‌افزاید: قیمت محصولات برخی شرکت‌ها با توجه به نرخ ارز باید افزایش می‌یافت که با توجه به اجازه دولت این افزایش قیمت در محصولات برخی شرکت‌ها چون پتروشیمی و معدنی‌ها انجام شد. طبیعی است این عوامل با روند رشد بازار تاثیر می‌گذارد. بنابراین نمی‌توان گفت روند شاخص بورس در مدت اخیر حبابی بوده است.

این کارشناس بازار سرمایه درباره پیش‌بینی رشد شاخص بورس بیش از ۵۰ هزار واحد تصریح می‌کند: با توجه به شرایط اقتصادی، تحریم‌ها و تاثیر مسایل سیاسی در بخش اقتصادی نمی‌توان به آسانی روند شاخص را پیش‌بینی کرد. هرچند بازار سرمایه درحال حاضر در وضعیت مطلوبی قرار دارد و روند شاخص به سمت افزایش است اما نمی‌توان به‌طور قطع روند شاخص را پیش‌بینی کرد چرا که در این مقطع هر عاملی می‌تواند بر بازار سرمایه تاثیرگذار باشد.

عنوان شاخص	مقدار	بیشترین	کمترین	تغییر	درصد
کل	۳۷۲۱۲,۹	۳۷۲۱۵	۳۷۰۹۸,۱	۲۲۷,۹	۰,۶۲
۳۰ شرکت بزرگ	۲۰۹۶	۲۰۹۶	۲۰۷۹,۹	۱۶,۵	۰,۷۹
آزاد شناور	۳۲۵۱۹,۷	۳۲۵۱۹,۷	۳۲۲۵۰,۸	۲۹۶,۸	۰,۶۷
بازار اول	۲۹۷۸۳,۷	۲۹۷۸۳,۸	۲۹۵۳۲,۲	۱۶۲,۹	۰,۵۵
بازار دوم	۵۹۹۹۵,۶	۵۹۹۹۵,۶	۵۹۴۹۲,۲	۵۶۵,۲	۰,۹۵
صنعت	۳۲۲۸۹,۷	۳۲۲۸۹,۸	۳۲۱۰۸,۱	۲۲۲	۰,۷۲

خبر

طلا با دو عیار جدید می‌آید

● **ایلنا:** رییس اتحادیه تولیدکنندگان جواهر و منسوجات طلا با رد کاهش عیار طلا از اضافه شدن دو عیار جدید به سه عیار فعلی طلا برای تنوع بخشیدن به بازار طلا و رونق بخشی آن تا اوایل بهمن امسال خبر داد. به گفته عبادالله محمدولی، اتحادیه تولیدکنندگان برای تنوع بخشی به بازار طلا به سه عیار طلای ۱۸، ۲۰ و ۲۲، دو عیار ۱۴ و ۹ درصورت توافق سازمان ملی استاندارد به بازار ارایه می‌کند. در آن صورت، این دو عیار جدید در ابعاد ۵۸۳ با عیار ۱۴ و ۳۷۵ با عیار ۹ به عیارهای قبلی طلا اضافه می‌شوند. رییس اتحادیه تولیدکنندگان طلا و جواهرات و منسوجات طلا، گفت: «بازار طلا از سال‌های گذشته تاکنون با نوسان‌های قیمتی زیادی مواجه شده که این امر به بی‌ثباتی این بازار دامن زده است به گونه‌ای که بازار طلا همواره متاثر از بازار ارز و دستخوش تغییر نابه‌هنگام قیمتی بوده است. در صورت عرضه عیارهای جدید، ضمن ثبات به این بازار، باعث حضور اقشار مختلف به این بازار خواهیم شد.»در همین حال ایسنا گزارش داد که در حال حاضر رشته جواهرسازی در ایران وجود ندارد و کسانی که می‌گویند این رشته هنوز وجود دارد تنها مدعی آن هستند. به گفته احمد حبیبی، رییس انجمن صنفی کارگران سازنده طلا و جواهر تهران، ترکیه که در اوایل انقلاب اجناس درجه دو و سه ایران را وارد می‌کرد، اکنون بازار ایران را قبضه کرده است. بیش از ۷۶ هزار واحد صنفی طلا و جواهر در کشور فعال بوده، اگر سال ۸۴ قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار پنج هزار تومان بود با تزریق دو میلیون تومان پول به بازار ۴۰۰ گرم طلا خریداری و حداقل دو کارگر برای ساخت طلا به کار گرفته می‌شد؛ ولی اکنون اگر توان خرید مردم پنج برابر شده باشد و ۱۰میلیون‌تومان پول به بازار وارد شود، تنها می‌توان ۹۰گرم طلا، خریداری کرد که با این شرایط کارفرما به تنهایی می‌تواند کارکند و دیگر نیازی به استخدام کارگر هم ندارد. رییس انجمن صنفی کارگران سازنده طلا و جواهر تهران، با اشاره به ریزش شدید کارگران سازنده طلا در چند سال گذشته گفته است: «اگر در طول چند سال اخیر کارگران بسیاری از این حرفه، ارتزاق می‌کردند اکنون با ریزش شدید کارگران این صنف روبه‌رو هستیم به نحوی که در حالت خوشبینانه دو تا سه کارگر در هر واحد صنفی مشغول به کار است که به‌طور متوسط ۱۵۰هزار نفر را شامل می‌شود. روند صعودی قیمت طلا موجب رکود و کسادی بسیاری از واحدهای صنفی طلا و جواهر شده است.»